

VAS ÉS FÉMMUNKÁS

Előfizetési ára: **A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Országos Szövetségének Hivatalos Közlönye**
 Egész évre 60 Lei, félévre 30 Lei, negyedévre 15 L, egyes szám 5 L.
 Megjelenik minden hó 1-én

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 59.
 (volt Magyar-utca) — Telefon 484.

Felhívás tagtoborzó agitációs munkára!

Vasmunkások!

A gazdasági nyomorúság sötét jelenje és vigasztalannak látszó jövője tárul elénk. Stabilizációról, gazdasági konszolidációról, a jövőbeni területi asztalkámról regélnek Nektek kormányfériak, nemzetgazdászok, politikusok és miegyebek, miközben Ti éheztek, nyomorogtok, munkanélkülivé váltok. Évek óta tart már ez a gazdasági válság és évek óta hangzik el az ígérlet, hogy: minden baj, nyomorúság rövidesen véget ér. A tett ígéretek annyiban beváltódtak, hogy az illetékes tényezők a válság viharát elhárították a kapitalizmus felől. A gyár-üzemek, a bankok évről-évre fokozódó nyereséget mutatnak ki ugyanakkor, amikor a Ti otthonaitok, az életszörnyűtök a pusztulás sivar képét mutatják. Az egymást követő és mind zordonabbá váló évek bebizonyították:

senkitől sincsen mit remélnetek, egyedül szervezett erőtök az, mely az emberiség élethez szükséges eszközöket megszerezheti számotokra, semmiféle ígérletben nem szabad hinni, csupán a szervezett erőtök hitében.

Nehéz szenvedések árán szerzett tapasztalatok vannak mögöttetek. Ha ezek tanulságait figyelembe veszitek, láthatjátok, a gazdasági válság igazi oka az, hogy

a kapitalizmusnak a nyereség a célja és a munkás csupán eszköz a kezükben e cél eléréseért, holott az ésszerű gazdálkodásnak célja az ember — és a tőke az eszköz.

A munkásosztály mai nyomorúságának is egyedüli oka az, hogy a kapitalisták elvakult munkabérlőpolitikája következtében

a dolgozók milliós tömegei fogyasztóképtelenek,

holott a kapitalistáknak tudniuk kellene, hogy a tömegek éheztetése biztos útja az általános gazdasági csődnek és csupán a munkástömegek igényeinek kielégítése és fokozása lehet kiindulása az általános gazdasági fellendülésnek. A kapitalizmusnak tudnia kellene azt, hogy

az elvakult kizsákmányolás nemcsak a kizsákmányoltat, hanem a kizsákmányolót is elpusztítja.

De mert a kapitalizmust csak a pillanatnyi érdekek és csak a haszonlesés irányítja, vezetői céljaiban, ezért töle nem remélhet a munkásosztály az eddigiektől eltérő gazdaságpolitikát, sem a kormánytól, amely nem egyéb, mint a kapitalizmus parancsainak végrehajtószerve.

Ezért, ha a munkásosztály nem akar végképpen belesodródni a pusztulás mélységébe; ha e gazdasági válságon átmenteni akarja magát; ha a gazdasági rendszert saját s az emberiség egyetemes érdekei szerint átváltoztatni akarja, azt csupán úgy teheti meg,

ha a gazdasági érdekképviseletét, a szakszervezetét megerősíti és hatalmassá kiépíti, ha szakszervezetét a kapitalizmussal szemben ellenállóképesebbé és saját céljai érdekében nagyobb eredmények kiharcolására alkalmasabbá teszi.

A szakszervezetek képezik a munkásosztály védőreit, a kapitalizmus támadásaival szemben. S mennél kiépítettebb a szakszervezet, mennél több osztályharcos öntudattal telítettebbek annak tagjai, annál nagyobb az ellenállóképeség, mellyel a szakszervezet s tagjai rendelkeznek.

Hogy ezt a célt a mi szervezeteink elérhessék, kitartó és öntudatos szervező munkára hívjuk fel minden szaktársunkat.

Szövetségünk ugyanis elhatározta, hogy szövetségünk és szervezeteink kiépítése érdekében **tagtoborzó munkára hívjuk föl összes szaktársainkat, célul tűzve ki szervezeteink taglétszámának fokozása által a vas- és vegyipari munkásság gazdasági és szociális helyzetének fokozottabb megjavítására irányuló törekvéseink elérhetőségét.**

Mindannyian tudatában vagytok annak, hogy a munkásosztály gazdasági helyzete attól van függővé téve, egy-egy szakmában mennyi a szervezett munkások száma az iparban foglalkoztatott munkások szakmájához viszonyítva. Nos, a szervezett vasmunkások száma egyhatodát képezi a vasiparban foglalkoztatott munkások számának, ami azt jelenti, hogy

a szervezett szaktársak önfeláldozó harcainak eredményét hatszor annyi öntudatlan és szervezetlen vasmunkástársunk veszélyezteteti.

Ennek tudható be az, hogy a szervezett munkások által eddig kivívott eredményeket a kapitalistáknak a szervezetlen vasmunkások táborának segítségével sikerül állandóan lecsökkenteni.

A szervezett szaktársak érdeke követeli meg tehát elsősorban, hogy a szervezetlen munkástársainkat megnyerjük szakszervezetünknek, hogy ezáltal egyrészt megerősítsük a mi táborunkat, másrészt kiragadhassuk ezáltal a kapitalisták kezéből a reánk nézve legveszedelmesebb eszközt: a szervezetlen munkások fölkinálkozását. — A tagtoborzó agitáció idejét:

október hó 20-tól november hó 10-ig állapítottuk meg.

Ez idő alatt minden szaktársnak legalább még egy munkástársát kell megszervezzé. Oly kevés ez, amit szaktársainktól elvárunk, hogy ennél kevesebbet már nem is lehet. Egy-egy munkástársunkat megnyerni szervezetünknek ezen idő alatt oly csekély teljesítmény, amit minden szaktársunk el tud s el kell végezzen. Föl tehát a tagtoborzó munkára!

Lelkesedés és szakszervezetünk iránti kötelelességek hassa át e néhány hét minden percét. Öntudatokat duzzadjon a szervező erőttől, akaratokot lángoljon a kötelelességérzet elhivatottságától, minden képességeitek összpontosítsátok annak a célnak az érdekében, hogy

megszorítsátok táborunk, hogy minél több munkástestvérünket sorakoztassátok a vas- és fémmunkás szövetség és szervezetei osztályharcos seregébe!

Minden újabb tag, újabb erőforrás! Minden újabb tag, újabb harcos a kapitalizmus elleni küzdelemben! Minden újabb tag, újabb biztató a győzelemhez!

Szaktársak! Teljesítsétek kötelelességeket. Mutassátok meg, hogy a vasas akkor sem hagyja magát, ha szervező munkát kell teljesítsen!

Szaktársi üdvözléssel: **a Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetsége.**

A szocialista Internacionale és a gazdasági problémák

Az utóbbi évek szocialista kongresszusain állandó tanácskozás tárgyát képezték a gazdasági helyzettel összefüggő problémák, de az augusztusban megtartott brüsszeli kongresszus az eddiginél nagyobbvonaluan és kimerítőbben tárgyalta e problémákat.

Az utóbbi évtized gazdaságának kibontakozó iránya szükségessé teszi, hogy a munkásosztály érdeklődése fokozottabban irányuljon a gazdasági problémák felé. Új gazdasági rendszer kialakulásának küszöbéhez értünk, helyesebben a kapitalista termelő rendszernek újabb fázisához, amelyeket új elnevezésekkel, új fogalmakkal körülhatároltak.

Az új elnevezések: *racionalizálás, kartellbe, trösztbe* tömörülés egymással összefüggő jelenségeit képezi az új termelő módszernek, amely lényegesen érinti a munkásosztály helyzetét, mint olyanét, amely a termelésnek legfontosabb tényezője.

A gazdasági életben nem történhet olyan változás, amely közvetlenül nem érezte hatását a munkásosztállyal és ezért nem lehet közbős sem a munkásosztályra nézve az, *mi legyen az álláspontja ez újabb termelő módszerrel szemben?*

S ez nem csupán szakszervezeti, vagyis gazdasági kérdés, hanem politikai, vagyis szociális kérdés is, ami érthetővé teszi azt, hogy a munkásmozgalom mindkét szerve, úgy a szakszervezeti, mint a politikai mozgalom állandóan foglalkoznak e problémák olyan megoldásával, hogy az új módszer eddigi kártékony hatásait ellensúlyozzák, megszüntessék.

Az új módszert s annak hatásait ismertetni nem e cikk feladata, itt csupán azt kívánjuk ismertetni, hogy mi a szocialista Internacionale határozata e problémák megoldását illetően.

Az Internacionale abból a föltevésből kiindulva, hogy ez új termelőmódszer egyik újabb fejlődési foka a gazdaságnak, azokat az eszközöket keresi, amelyek által a munkásosztály egyrészt megvédelmezhető-e a termelőmódszer hátrányaival szemben, másrészt, hogy a munkásság az őt megillető helyet elfoglalhassa az új termelőmódszer keretében. S e törekvés előmozdítását a következő alapon véli elérni, melyet határozott alakjában fogadott el a szocialista kongresszus.

A határozat ez:

„Minden ország munkásosztálya meg kell tanulja politikai, szakszervezeti és szövetkezeti hatalmát arra fölhasználni, hogy a kapitalista termelés monopolrendszerét ellenőrizze, a szervezett munkásság tehát a közösség ellenőrzése alá kerüljön; a munkásszövetkezetek pedig kibővítsenek, a magán- és a monopol kapitalista termelés terhére és az új rendszer által veszélyeztetett munkástömegek védelmére egyrészt a munkásvédelmi törvények kiépíttessenek, továbbá a munkásszakszervezetek beleszólást nyerjenek a racionalizálás keresztülvitelében. Továbbá arra kell törekednie a munkásosztálynak, hogy a munkanélküliség elleni biztosítás a munkásságok szabályozását kollektív szerződés keretében és a reálmunkabéreket kiharcolja.”

Bizonyos, hogy e módszerek egyike-másika nem lesznek elegendők a kitzűzött és megkivánt cél elérésére, de azt a célt minden esetben el lehet érni általa, hogy a munkásosztály harci tere kibővülve, az előretörésnek újabb útja áll nyitva előtte.

A banktőke szerepe a romániai iparban

A romániai gazdasági élet a legutóbbi esztendőknél nagy átalakulások színhelye volt. A pénzhiány, mely az évek óta dúló válság legtevékenyebb faktora volt, óriási belső változásokat idézett elő a termelés szervezetében. Ezeknek a változásoknak meg volt az a különleges sajátosságuk, hogy *kifelé* nagyon kevés feltűnést okoztak és éppen ezért igazi jelentőségükkel csak úgy jöhetünk tisztába, ha az egyes jelenségeket közelebbi vizsgálatnak vetjük alá.

Amint fentebb már említettük, az évekkel ezelőtt fellépő pénzhiány a termelést súlyos válságba sodorta. Az ipar, a kereskedelem is hatványozottabban szorult rá a hitelre, melynek egyedüli forrásai a bankok voltak. Az óriási méretekben szaporodó pénzkereslet megdrágította a pénzt, amelynek kamata itt-ott még az 50 százalékot is elérte. (A magánkézben levő pénztőke még ennél is magasabb százalék mellett került kihelyezésre.)

Ennek a helyzetnek az lett a következménye, hogy az ipar teljesen eladósott és a banktőke hatalma alá került. Ha valamelyik vállalat fizetési nehézségek közé került, a bank volt az első, mely igényeit kielégítette és a megmaradt vagyonrészekre hamar rátette a kezét. Így négyen nagyon sok üzlet, gyár került a bankok tulajdonába.

De még ezt a folyamatot megelőzőleg, a bankok már régebben vettek részt alapításokkal a termelés terén. A bankok eredetileg csak pénzkölcsönzéssel, váltóműveletekkel foglalkoztak, később azonban, a nagy fellendülések idején, mikor egy-egy iparág területén belül nagy jövedelmekre nyílt kilátás, maguk is felcsaptak vállalkozóknak. A banktőkének a termelés terére való közvetlen bevonulása már néhány évtizede megkezdődött, de a mostani pénzválság ezt a folyamatot meggyorsította.

Végyük például azt az iparágat, mely bennünket a legközelebből érdekel: a vasipart.

Romániában az 1925. évben 80 vasipari részvénytársaság volt, melynek az alaptőkéje 1.326 millió lej tett ki; ebből 17 társaság 1023,5 millió lejre rugó alaptőkével 3 bukaresti bank érdekkörébe tartozott: *ami annyit jelent, hogy*

a vállalatok 21¹/₄ százaléka és azok alaptőkéjének 77¹/₂ százaléka mindössze 3 banknak — a Banca Marmorosch, a Banca Românească és a Banca de Credit Roman szinte kizárólag közös tulajdonát képezi.

Ugyanez a helyzet a petroleum és bányai iparnál, ahol a következő állapotok uralkodnak:

Bánya- és petroleumrészvénytársaságok (1925)

száma	alaptőkéje millió Lej	A bankok érdekkörébe tartozik vállalat	%	Alaptőke millió Lej	%
164	9505	31	19%	6997,5	73,6%

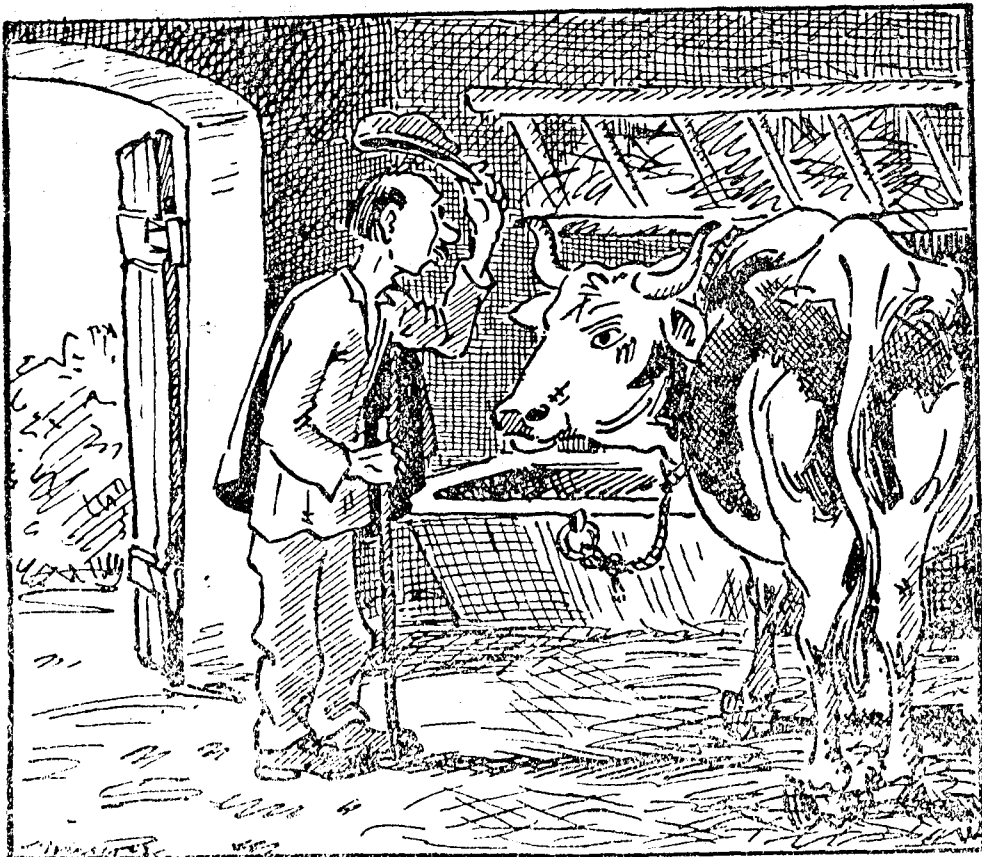
Tehát Románia három leghatalmasabb iparágában ma már a banktőke az ur. A vasiparnak több mint háromnegyedrészt, a bányai- és petroleumiparnak pedig közel háromnegyedrészt mindössze 3 nagybank tartja a kezében, ami módot nyújt nekik arra, hogy hatalmuk alatt tartsák az egész iparágat. Ők azok, akik — már nem a gyárakból, hanem a bankok vezérigazgatói szobáiból irányítják a befolyásuk alatt álló termelési ág sorsát. De hatalmuk nem áll meg egy iparág határán, hanem a gazdasági élet, a termelés menetének összefüggései következtében áttérjed más területekre. A vasipar fontos anyagokat szolgáltat az építőiparnak, a faiparnak; a bányaiipar helyzetének alakulása pedig nagymértékben hat ki a vasiparra. Mint a hullámverés, úgy terjed a különféle termelési ágak hatása a közeli és távoli területekre.

Az a munkás, aki bérmozgalomba kerül, tehát legtöbb esetben már nem a magánkapitalistával kerül szembe. Az új ellenfél, aki azonban nem mutatkozik, hanem meghúzódik a háttérben és csak évente egyszer — közgyűlések alkalmával mutatkozik, — a banktőke. Ha a magántőkés kiméletlen volt és a profit érdekében nem kímélte a munkást, úgy a banktőkés még ennél is irgalmatlanabb, mert az osztalék érdekében még többre képes. A magántőkés, aki a gyárban sokszor közvetlen érintkezésbe került a munkásokkal, néha tekintetbe vett egy-egy emberi szempontot, de a BANKTÖKÉT semmitéle szentimentalizmus nem befolyásolja. A magánvállalkozó egy volt a gyárával, míg a banknak elég volt, ha a gyár részvényeit összevásárolta a tőzsdén és azokat betette a Wertheim-szekrényébe. A magánvállalkozó legtöbbször ott lakott a telepen, a bank rendszerint a fővárosban van és csak egy megbízottja utján intézi a dolgokat.

Más is a banktőke elleni harc formája és eszköze. A szűk front, melyen a munkás küzdelme a kapitalizmus ellen egykor folyt, *kiszélesedett* és ez a változás a munkásság sorában is átcsoportosításokat, a harci eszközök modernizálását követeli meg. A romániai gazdasági élet alakulata kezdi teljesen felülteni a nyugati formákat, tehát a mi munkásságunknak is változtatni kell az eddigi harcmodoron, új fegyverekkel kell ellátnia magát.

A banktőke kártevő hatalma azonban nemcsak ebben a közvetlen formában nyer kifejezést. Az igazi veszedelem, melyet a banktőke a munkásságra jelent, másoldalon és

az úgynevezett kartellek részéről is nem kevésbé súlyos formában mutatkozik meg.
(Vége következik.)

Szervezetlen munkás: Egész életemben dolgoztam és most annyi helyem sincs, hova nyugodtan lehajtsam a fejem...

Ökör: Maradj itt testvér!... Látom, te is a magam fajtájából való vagy.

Lezajlott a német vasmunkásszövetség karlsruhei kongresszusa

A német vasmunkásság állásfoglalása a kommunista propagandával szemben

Augusztus utolsó hetében tartotta meg a németországi vas- és fémmunkások szövetsége kongresszusát Karlsruhéban. A német vas- és fémipar dolgozóinak ez a találkozása a német munkásmozgalomhoz tartozókon kívül ugyyszólván az egész világ munkásságát közelről érinti, mert azok a határozatok, melyeket ott elfogadtak, azok a célok, melyeket kítűztek, döntő hatást gyakorolnak az egész világ munkásmozgalmának jövő alakulására! A hatalmas, közel egy millió tagot számláló szövetségnek a német kapitalizmus legjobban megszervezett és legreakciósabb rétegével: a német nehéziparral kell szüntelen harcot vívnia. A két ellenfél közötti küzdelem állása döntően kihat a többi ipari és termelési ág munkásaira is. Nem lehet közömbös tehát senkire sem, hogy mi is történt a német vasasok karlsruhei kongresszusán.

A német vasmunkásszövetség taglétszáma már a megalakulás (1891) óta több mintegy félmillióra rugott. Ez a szám a háború befejezésekor közel járt a kétmillió taglétszámhoz, de az időközben bekövetkezett inflációs nyomorúság ezt a létszámot leaszottta hatszáz-ezerre. A múlt esztendő óta azonban újabb emelkedés tapasztalható, úgy, hogy a mai létszám 815.463. E kép kiegészítésére szolgáljanak a következő adatok: A szövetség 1927. évi bevétele 36.7 millió aranymárkát (több mint 14.5 milliárd lej) tett ki, melyből segélyekre 10 milliót (390 millió lej), oktatásra 257 ezer márkát (1 milliárd lej) fordítottak. A szövetség hivatalos lapja, mely hetenként egyszer jelenik meg nagy nyolcoldalas formában, 870 ezer példányban jut el a szövetség tagjaihoz. A szaklapon kívül külön folyóiratot ad ki a szövetség az üzemi tanács tagjai és az ifjúság számára, azonkívül az „Energia” című szakmai továbbképzés céljait szolgáló lap is a szövetség kiadásában jelenik meg. A szövetségnek 610 csoportja van és 1002 fizetett alkalmazottat foglalkoztat.

A kongresszus elé terjesztett hatalmas, kötetre rugó jelentésből kitűnik, hogy a szövetség 1927-ben 1829 támadó és 157 védelmi harcot vezetett munkabérvitái akciói során. A harcokban 2.2 millió munkás vett részt és a megindított akciók 68 százaléka teljes, 31 százaléka részleges sikerre vezetett. Sikertelen mindössze 1 százalék maradt.

A kongresszus megnyitása, a hatalmas jelentőséghez mérten, impozáns volt. A vendégek sorában nemcsak a német szövetségek, de a külföldi testvérszövetségek reprezentánsai is megjelentek. Az üdvözlők között vett részt a szövetség két egykori tagja, Sauer és Nitzert szaktársak is, kiket a munkásság bizalma két német város polgármesteri állásába helyezett. Ugyancsak résztvett a kongresszuson Remmele elvtárs, államminiszter is.

A kongresszus tető alá hozta a székhely kérdésének közel két évtizede vajdó ügyét is. A német vasasszövetség tudvalevőleg Stuttgartban székel, amely azonban a birodalom központjától, Berlintől nagyon messze esett. A kongresszus elhatározta, hogy a szövetség székhelyét Berlinbe teszi át.

A napirend egyik kiemelkedő pontját a rokkantbiztosítás ügye képezte. A nagyarányú taglétszámemelkedés lehetővé tette, hogy a vezetőség régóta napirenden tartott tervezetét, mely a rokkantbiztosítás nagyfontosságú ügyét kívánta megnyugtató megoldásig vinni, végrehajtsa. A német vasmunkás ma már rokkantsága esetén külön járadékot is kap a szövetségtől.

Hatalmas vita indult meg a munkabérviták kötelező egyeztetésének ügye körül. Több felszólaló a kötelező egyeztetés teljes megszüntetését követelte, de nagyon sokan csak az eljárás hátrányainak kiküszöbölését kívánta. A határozat, melyet a kongresszus ebben a kérdésben hozott, nem is veti el az egyeztetést, sőt a döntés kötelező érvényét is fentartja, csak azt szövegi le, hogy „a döntés kötelező ereje csak az általános érdekeket képviselő esetekre vonatkozik.”

Nagy figyelemre tarthat számot a kongresszusnak az a határozata is, mellyel a racionalizálás és a kartellek, valamint a trösztök, meg

Felhívás Lupény munkásságához!

A lupényi vas- és fémmunkás csoport vezetőse felhívást intéz a Lupényban dolgozó összes munkások azon rétegeihez, akik foglalkozásuknál fogva a vasas csoporthoz tartoznak és jelenleg még szervezetlenek, hogy haladéktalanul lépjenek be a tagok sorába. Szervezkedjenek, legyenek méltók a szervezett munkások megbecsülésének. Legyen vége a nemtörődömségüknek. Lássák be, hogy szervezettelenségükkel csak a társulat érdekeit szolgálják és ez által elleneségei a szervezett munkástársaiknak, — de saját maguknak is. Hogy a kollektívszerződés kötésénél és bérrevízióknál nem lehet nagyobb eredményt elérni, ennek elsősorban ti, szervezetlen munkások is okai vagytok.

Összetartásban rejlik az erő, s hogy az igazgatóság erőt láthasson és azt respektálja, ahhoz kell hogy mindnyájan együtt legyünk és együtt érezzünk. De ti eddig nem voltatok velünk, mi nemcsak magunkért, hanem ti érteitek is kellett harcoljunk s bármilyen eredményt értünk el, abból ti is részesültetek. Ez pedig szégyen és gyávaság tőletek.

Látjátok, a munkaadók jobban és hamarabb felismerik osztályérdekeiket, nézzetek szét, egyetlen bányatársulat, egyetlen gyáros, egyetlen más ipari kapitalista nincs, aki nem tagja saját osztályérdekeit képviselő egyesületnek. Nap-nap után hoznak határozatokat ellenetek és ti szervezetlenül, barom módjára türitek az éhség korbácsát és huzzátok az igát, látjátok, nap-nap után százszámra dobnak az utcára, hajlék- és kenyérnélkül maradtok és senki sem gondoskodik rólatok. Tehát ti kell kezetekbe vegyétek saját sorsotokat, ha nem akartok nyomorultul elpusztulni.

Munkástársak! Hozdátok szólunk. Október hó 28-án nagy szervező gyűlést tartunk, ahol ismertetjük a multak küzdelmeit, megbeszéljük a jövőbeni teendőinket. Gyertek el ti is, lépjétek be sorainkba, vállatve, egyesült erővel induljunk harcra közös ügyeinkért.

A lupényi vasas csoport vezetőse.

a konszernnek kérdésében foglal állást. A határozat szerint:

a kartelleket kötelezni kell arra, hogy üzletmeneteiket nyilvános ellenőrzés alá vessék.

A racionalizálás ügyében meg kell hallgatni az érdekelt munkásságot és alkalmazottakat is, kiket az üzemek kíméletlen átszervezése tízezer-számra dönt a kenyértelenségbe.

Elsőrendű fontossággal bír az a határozat, mely az ifjúság kérdés ügyével foglalkozik. A határozat értelmében: az ifjúság védelme a 18 éves életkorig terjesztendő ki. A fiatalok éjjeli munkája eltüntetendő. Minden 14—16 éves ifjúságnak 3 heti, 16—18 éves ifjúságnak 2 heti fizetéses szabadság adandó. Minden hét végén a munka hamarabb fejezendő be.

Nagy figyelemre tarthat számot még a kongresszusnak a kommunista agitáció ügyében elfoglalt álláspontja. Tudvalevő ugyanis, hogy a német kommunistapárt épen a vasmunkásszövetség ellen intézi a legkiméletlenebb támadásokat és a kongresszus kommunista ellenzéke lázas tevékenységet fejtett ki, hogy egyes kérdésekben a küldötteket a maga álláspontja számára megnyerje. Hosszu és szenvedélyes viták után a kongresszus határozatot fogadott el, melyben élesen elítélte a moszkvai Vörös Internacionálnak azt az akcióját, mellyel a proletariátus sorainak megbontását akarja kierőszakolni.

Foglalkozott a kongresszus még az európai politikában olyan nagy feltűnést keltett „páncélos hadihajó” ügyével is és határozatilag állást foglalt ellene. Elhatározta még, hogy a legközelebbi kongresszust Dortmundban tartják meg, majd a négy nap tanácskozás Alwin Brandes szaktárs, a szövetség elnökének lelkesítő zárásával véget ért.

Helyreigazítás. Szaklapunk júliusi számában a resicai vasműveknél a munkanélküliek számára gyűjtött pénzüsszegekről szóló kimutatásban egyes összegek tévesen lettek kimutatva, és pedig: az A/2-nél 17.990 le helyett 5876 leire, viszont a végösszeget 116.610 lei helyett 104.496 leire és a gyűjtés végösszegét 268.879 lei helyett 256.765 leire igazítani. A maradvány 129.559 lei helyett 117.445 leire igazítandó.

Hadat üzent a kapitalizmus

Néhány héttel ezelőtt a romániai gyáriparosok értekezletet tartottak Váradon, amelyen többek között határozatilag mondták ki, hogy az ősz folyamán lejáró kollektívszerződéseket nem újítják meg, még abban az esetben sem, ha a munkásság az erőszak — értsd alatta: a sztrájk — eszközehez nyul. A nagyfontosságú határozat, melyet a Gyáriparosok Szövetsége főtítkárnak, az egykori magyar kommunárdnak, dr. Böszörményi Sándornak javaslatára mondták ki, azt az indokolást tartalmazza, hogy a küszöbön álló stabilizáció előtti időszak nem alkalmas szerződések kötésére, eszerint tehát a munkásságnak minden erre vonatkozó akciója elől — ki kell térni.

A kapitalisták váradai határozatában foglalt fenyegetés — eléggé komoly. Abból és a gazdasági élet más jelenségeiből könnyen meg lehet állapítani, hogy mi készül a kapitalisták berkeiben. Arra persze kár is sok szót vesztegetni, hogy a stabilizálás az, ami miatt tárgyalni sem lehet arról, hogy a kollektívszerződéseket megújítsák. Ez a kifogás nagyon is átlátszó, hiszen ma már mindenki előtt köztudomású, hogy a stabilizációtól a kapitalistáknak nincs mit félni, mert az mindenképpen az ő javukra fog szolgálni. — Akinek a bóréről a kormány a külföldi bankárokkal tárgyal, az valóságban a munkásság, melynek a kölcsön kamatait egyedül kell majd megfizetni. A stabilizálás nyomán fellépő drágulás kétségkívül egyedül a proletariátust fogja sújtani, amelynek nincs módjában a drágaságot más rétegekre áthárítani.

Miről van tehát itt tulajdonképpen szó?

Az évek óta tartó dekonjunktura a kapitalistákat rákényszerítette, hogy a profit csökkenése ellen védekezzenek. Ennek két módja van: először: a termelést, a munkafolyamatot racionalizálják, ami annyit jelent, hogy egy sereg munkást elbocsátanak; másodsor: kartellegyezményeket kötnek egymással, melyben arra kötelezik egymást, hogy az árakat nem csökkentik, az előirt feltételeknél kedvezőbb körülmények között nem hiteleznek. Ugyanez az iparágban „rendezés” alá veszik a munkaviszonyokat, amelynek betartására szintén kötelezik egymást. A bérharcban álló munkás a vállalkozók egységfrontjával találja szembe magát, amelynek minden egyes mozdulatát a „kartelliroda” dirigálja.

Amíg az iparnak konjunkturája volt, addig mindig akadt egy-egy kapitalista, aki a munkások követelése előtt deferált, de ez ma, az általános pangás idején, amikor a profitot csak kartellek kötésével lehet megvédeni, nem lehetséges. A racionalizálás megteremtette nálunk a munkanélküliséget, amely az ugynevezett „ipari tartaléksereget” képezi, a kartell pedig lehetetlenné teszi, hogy a harcban álló munkás az iparágban bárhol elhelyezkedésre találjon. Csak most, midőn a helyzet a racionalizálás, a leépítés és a kartellek kötésére eléggé megérett, léphetett ki a kapitalizmus ezzel a hadüzenettel a világ elé.

A munkásság az átcsoportosított kapitalizmus ellen csak úgy tudja a harcot eredménnyel felvenni, ha maga is tisztába jön azokkal az erővel, melyek a felszínen mozgó tényezők mögött meghúzódnak. A kartellkapitalizmus elleni harcra minden munkásnak és minden szervezetnek alaposan fel kell készülni.

A tudás — hatalom

Alakuljanak meg a kulturbizottságok

Az agitáció mellett a szakszervezeti munka legfontosabb tényezője az oktatás és nevelés. A szervezetekbe tömörült munkásság csak úgy válhatik a szocializmus kombattáns katonájává, ha a nevelő munkával kifejlesztik benne az osztályöntudatot. Nem elég tehát a „nagyobb bér — alacsonyabb munkaidő” jelszóval csupán fizető tagokat szerezni a szervezetnek, hanem a tömegeket szocializmusra kell nevelni, fel kell ébreszteni bennük az osztálytudatot.

Minden helyiszervezet vezetőségének oda kell hatni, hogy a nevelés és oktatás ügyével egy külön e célra alakított bizottság foglalkozzék, amelynek feladatához tartozik az, hogy előadásokat rendez, programot állít össze, amely a munkáskultúra minden ágát felöleli. Előadásokról saját hatáskörében igyekszik gondoskodni, de nagyobb alkalmakkor a központ is rendelkezésre áll.

A nevelés és oktatás ügyével minden helyi-csoportnak a lehető legnagyobb lelkiismeretességgel kell foglalkozni és mindent el kell követni, hogy ez a kérdés jelentőségéhez mért megoldáshoz jusson.

Minden vitás kérdésben a központ szolgál felvilágosítással.

